

Helsingin kaupunki
Sosiaali- ja terveystieteiden virasto

Vanhuspalvelulaki kaupungin vanhuspalvelun näkökulmasta

Kelan seminaari

Merja Etholén-Rönnberg
Idän palvelualueen joht. Valt.lis.
16.5.2013

Lakiin varautumista pitkällä tähtäyksellä

- Kotona asumisen tukeminen on ollut painopisteenä Helsingissä jo vuodesta 1993 alkaen.
- Vanhuspalveluohjelmat ovat linjanneet kehittämisen painopistealueet. Helsingissä on laadittu erillinen suunnitelma ikääntyneen väestön tukemiseksi, vanhuspalveluohjelma, viimeksi vuosille 2006–2009.
- Tämän jälkeen ikäihmisiä koskevat linjaukset on sisällytetty kaupungin strategiaohjelmaan ja hallintokuntien toimintasuunnitelmiin.
- Palvelurakennemuutos laitoshoidosta palveluasumiseksi oli vahvimmillaan vv. 2005-2013.
- Henkilöstön määrää on lisätty asteittain kotihoidossa ja palveluasumisessa.

Palvelurakenteen muuttuminen

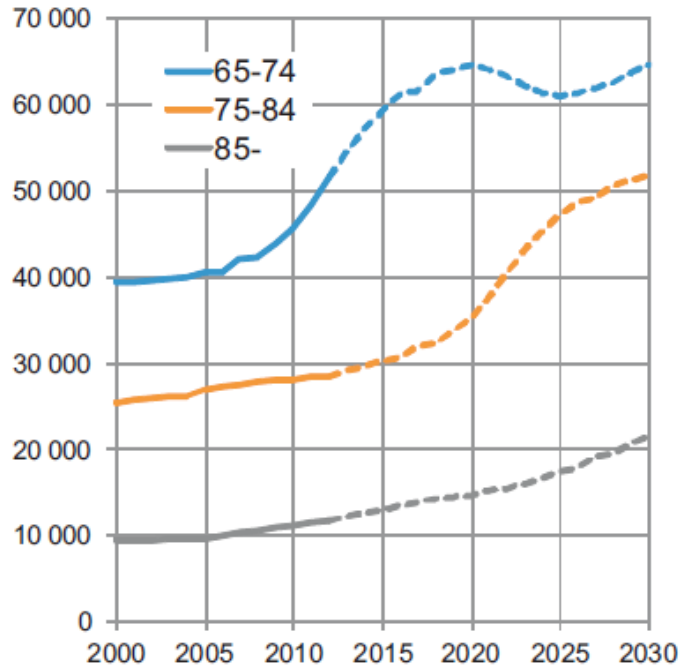
Palvelujen piirissä olevat 75-v täyttäneet Helsingissä vs. laatusuositus

	Tilanne 1.9.2009	Tilanne 31.12.2012	Valtakunnallinen tavoite 2012	Ero vs. tavoite
75+ väestö	38880	40268		
Omaishoito <small>*vuoden aikana</small>	3,4 % 1326	3,9 %* 1555	5-6 %* 2013-2416	5 %* +458
Kotihoito -peittävyys -asiakkaat	11,6 % 4510	12,4 % 4978	13-14 % 5234-5650	13 % +256
Palveluasuminen -peittävyys -asiakkaat	4,2 % 1630	5,6 % 2265	5-6 % 2013-2416	6 % +151
Laitoshihoito -peittävyys -asiakkaat	6,6 % 2580	3,7 % 1499	3 % 1208	3 % -291

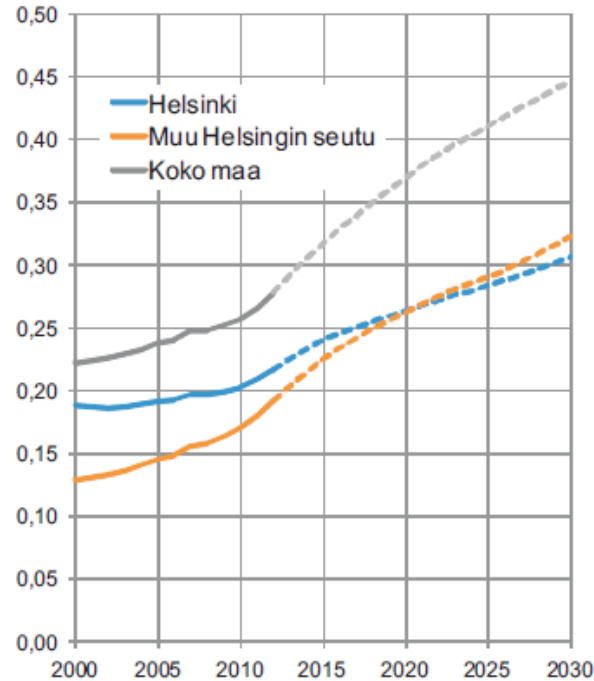
Väestön ikääntyminen ja huoltosuhde

Kuvio 1.8. Yli 65-vuotiaat Helsingissä 1.1.2000–2012 ja ennuste 2013–2030

Lähde: Helsingin ja Helsingin seudun väestöennuste 2013–2050

Kuvio 1.9. Vanhushuoltosuhde 1.1.1980–2012 ja ennuste 2013–2030 (Vanhushuoltosuhde: yli 65-vuotiaat/15–64-vuotiaat)

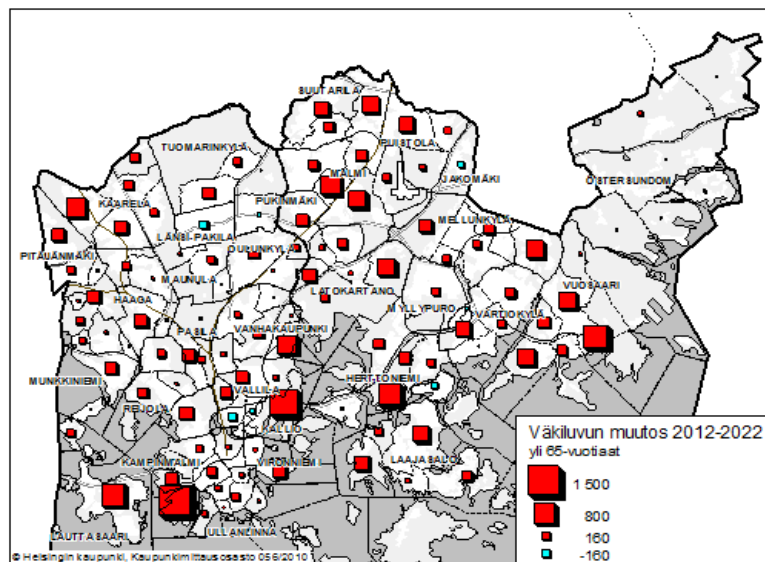

Lähde: Helsingin ja Helsingin seudun väestöennuste 2013–2050

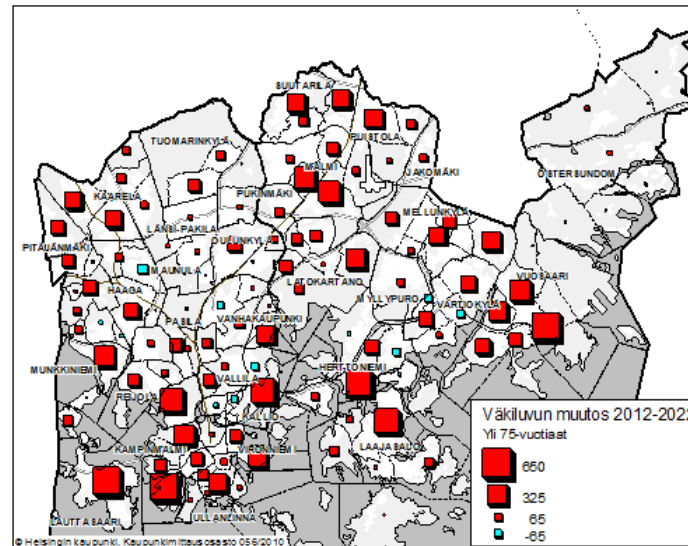

Väestörakenteen muutos kaupunginosittain

Yli 65-vuotiaat: muutos osa-alueittain 1.1.2012-2022

Yli 75-vuotiaat: muutos osa-alueittain 1.1.2012-2022

Helsingin kaupunki
Sosiaali- ja terveysvirasto

Uusi sosiaali- ja terveysvirasto 1.1.2013

Sosiaali- ja terveysvirasto

Kallion virastotalo, Toinen
linja 4 A,
PL 6000, 00099 Helsingin
kaupunki
puh. 09 310 5015,
sosiaalijaterveys@hel.fi,
www.hel.fi/sote

Miksi uudistaminen oli välttämätöntä?

- Väestö ikääntyy ja huoltosuhde muuttuu
- Nuoret ikäluokat pienenevät → henkilöstön saatavuus heikkenee
- Asiakkaiden valinnanvapaus lisääntyy
 - varmistettava riittävät sosiaali- ja terveyspalvelut myös tulevaisuudessa
 - hyvä organisaatio mahdollistaa toimivat palvelut

Lähtökohtia uudistukselle

Uusi organisaatio

- rakennetaan asiakas- ja potilaslähtöisesti asukkaita kuullen
- mahdollistaa sujuvat hoitoketjut
- ei sisällä uusia hallinnon tasoja
- tarjoaa myös toimivat ruotsinkieliset palvelut

Uudistuksella

- voimistetaan toimenpiteitä terveyserojen kaventamiseksi
- kohdennetaan voimavaroja asiakaspalveluun
- luodaan lasten päivähoidolle toimivat yhteistyörakenteet opetustoimen kanssa

Sosiaali- ja terveystieteiden viraston organisaatio 2013

SOSIAALI- JA TERVEYSTIETEIDEN LAUTAKUNTA

Ensimmäinen jaosto

Toinen jaosto

Kolmas jaosto

Virastopäällikkö Matti Toivola

Perhe- ja sosiaali-
palvelut

Terveystieteiden- ja
päänterveyden palvelut

Sairaala-, kuntoutus-
ja hoivapalvelut

Henkilöstö- ja kehittämisspalvelut

Talous- ja tukipalvelut

Tietohallinto- ja viestintäpalvelut

Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut

Osastopäällikkö Juha Jolkkonen

Selvitys, arviointi ja sijoitus	Etelän palvelualue	Idän palvelualue	Lännen palvelualue	Pohjoisen palvelualue	Kaupungin-sairaala	Kuntoutuksen osaamis-keskus
	Etelän sosiaali- ja lähityö	Idän sosiaali- ja lähityö	Lännen sosiaali- ja lähityö	Pohjoisen sosiaali- ja lähityö	Herttoniemen sairaala	Neurologinen poliklinikka ja kuntoutustoiminta
	Eteläinen kotihoito-yksikkö	Itäinen kotihoito-yksikkö	Läntinen kotihoito-yksikkö	Pohjoinen kotihoito-yksikkö	Laakson sairaala	Trauma-kuntoutus
	Keskinen kotihoito-yksikkö	Kaakkoinen kotihoito-yksikkö	Lounainen kotihoito-yksikkö	Syystien monipuolinen palvelukeskus	Malmin sairaala	Fysiatrian poliklinikka
	Kinaporin monipuolinen palvelukeskus	Kontulan monipuolinen palvelukeskus	Riistavuoren monipuolinen palvelukeskus	Kustaankartanon monipuolinen palvelukeskus	Suursuon sairaala	Kuntoutus-suunnittelu ja apuvälinepalvelut
	Töölön monipuolinen palvelukeskus	Roihuvuoren monipuolinen palvelukeskus			Kotisairaala	Fysioterapia-palvelut
	Koskelan vanhusten-keskus	Myllypuron vanhusten-keskus			Palvelu-alueiden lääkäripalvelut	Toimintaterapia-palvelut
	Kivelän vanhusten-keskus					
	Kampin palvelukeskus					

Helsingin toimenpiteitä

- Turvataan palveluihin pääsy 3 kuukaudessa
 - Tällä hetkellä noin 40 ympärivuorokautista hoitoa yli 3 kuukautta odottanutta, joille järjestetään palvelut
- Aletaan julkaista sosiaalipalvelujen keskimääräisiä odotusaikoja samalla tavoin kuin terveydenhuollon palveluista
- Varmistetaan henkilöstön riittävä määrä kaikissa ympärivuorokautisen hoidon toimintayksiköissä vuoden 2014 loppuun mennessä
 - Jo nyt lähes kaikissa yksiköissä henkilöstömitoitus täyttää lain minimivaatimukset
 - Tarvittaessa henkilöstön määrää lisätään ja/tai tasataan yksiköiden kesken
- Määritellään vastuutyöntekijät (esimerkkinä muistikoordinaattorit) ja tehtävät osana muita palveluja
- Laaditaan omavalvontasuunnitelmat

Helsingin toimenpiteitä

- Turvataan palveluihin pääsy 3 kuukaudessa
 - Tällä hetkellä noin 40 ympärivuorokautista hoitoa yli 3 kuukautta odottanutta, joille järjestetään palvelut
- Aletaan julkaista sosiaalipalvelujen keskimääräisiä odotusaikoja samalla tavoin kuin terveydenhuollon palveluista
- Varmistetaan henkilöstön riittävä määrä kaikissa ympärivuorokautisen hoidon toimintayksiköissä vuoden 2014 loppuun mennessä
 - Jo nyt lähes kaikissa yksiköissä henkilöstömitoitus täyttää lain minimivaatimukset
 - Tarvittaessa henkilöstön määrää lisätään ja/tai tasataan yksiköiden kesken
- Määritellään vastuutyöntekijät (esimerkkinä muistikoordinaattorit) ja tehtävät osana muita palveluja
- Laaditaan omavalvontasuunnitelmat

Arvioidut kustannusvaikutukset

- Valtakunnallinen arvio (STM:n ohjausryhmän muistio 4/2012 ja Kuntaliitto 8/2012) 100–200 miljoonaa euroa vuositasolla sitten kun laki on kokonaisuudessaan voimassa (josta valtionosuus 50–100 miljoonaa euroa)
- Helsingille tämänhetkisen arvion mukaan lisäkustannuksia vuonna 2013 noin 2-3 M€ ja vuonna 2014 noin 5 M€
- Aiheutuvat lähinnä ympärivuorokautisen hoidon 3 kuukauden saatavuusvelvoitteen turvaamisesta, henkilöstömitoitusten korjaamisesta ympärivuorokautisessa hoidossa sekä kotona asumista tukevien palvelujen (kuten kotihoidon) vahvistamisesta
- Arvio tarkentuu lain voimaantultua kansallisten ohjeistusten myötä

